

әдістерін жетілдіру жөніндегі ұсыныстар) мен түсініктемелер әзірлейді.

Аудит рәсімі

Қоғам қызметі Қоғамның Директорлар кеңесімен бекітілген жылдық аудиторлық жоспарға сәйкес іске асады және ол ішкі бақылау, тәуекелдерді басқару мен корпоративтік басқару жүйелерінің тиімділігін бағалаудан тұрады.

Ішкі аудиттің бүтін үдерісінің тиімділігі мен өнімділігін арттыру мақсатында “TeamMate” атты жаңа бағдарламалық жабдықтама енгізілді. Бұл бағдарламалық жабдықтама аудиторлық тапсырмаларды жоспарлау, орындау және сақтау үшін, сондай-ақ аудиторлық бақылаулар мен ұсынымдарды қадағалап отыру үшін пайдаланылады.

Қызметте Қоғамның түрлі департаменттерінен келіп түсетін сұрауларды өңдеу практикасы орын алған. Тиісті ақпарат Қоғамның ішкі сайтында жарияланған. Сұраулар ішкі бақылау жүйесі, тәуекелдерді басқару, бухгалтерлік есеп және т.б. қатысты мәселелер бойынша кеңес беруден тұрады.

Ішкі аудиттің халықаралық кәсіби стандарттарына сәйкестік¹

Бөлім қызметі ішкі аудиттің халықаралық кәсіби стандарттарына сәйкес келетіндігі тәуелсіз сыртқы бақылаушы «КПМГ Такс энд Эдвайзори» ЖШС тарапынан 2016 жылдың сәуір айында расталды.

Бөлім жұмысына сырттай баға беру Стандарттарға (соның ішінде, сапалы сипаттамалар стандарттары мен қызмет стандарттары) және үздік халықаралық практикаға сәйкестік тұрғысынан жүргізілді.

Жарияланған есепке сәйкес Ішкі аудит қызметі ішкі аудитке қатысты 48 халықаралық кәсіби стандарт талаптарына сәйкес келеді.

Бағалау шеңберінде Ішкі аудит қызметінің үздік халықаралық практикаға қатысты жетілу деңгейі «КПМГ Такс энд Эдвайзори»

ЖШС әдістемесіне сәйкес «Прогрессивті» деген сипаттамаға ие болды.

Валентина Хегай

Ішкі аудит қызметінің жетекшісі

Валентина Хегай «Эйр Астана» компаниясында 2006 жылдан бері еңбек етіп келеді, аудит, қаржы және бухгалтерлік есеп саласында әжептәуір тәжірибеге ие. Аудиторлық қызметке 1996 жылы кірісті. Оған дейін жергілікті және халықаралық компанияларда бас есепші, қаржылық директор және сыртқы аудитор лауазымында еңбек етті. Экономикалық ғылымдар кандидаты, сертификатталған ішкі аудитор (CIA және DipPIA of ICFM), Қазақстан Республикасының лицензияланған аудитору және кәсіби есепші болып табылады. Қоғамның Ішкі аудит қызметінің жетекшісі болып «Эйр Астана» АҚ акционерлерінің

Сыртқы аудит

Сыртқы аудитор аудиторлық қызметтер өткізу үшін Халықаралық аудит стандарттары (International Standards on Auditing) мен Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарын (International Financial Reporting Standards) пайдаланады.

«Эйр Астана» компаниясы үшін аудиторлық ұйымды таңдау жөніндегі әрекеттегі тәртіп Директорлар кеңесінің шешімімен бекітілген «Эйр Астана» АҚ сатып алуларды іске асыру регламентінің ережелеріне сәйкес аудиторлық ұйымды таңдау рәсімдерін өткізу, одан соң аудиторлық ұйымға қызмет көрсету келісім-шартын жасасудан құралады. Бұл тәртіп Қазақстан Республикасының заңнамасы, Қоғам жарғысы, сатып алулар жөніндегі регламент және Қоғамның басқа да ішкі құжаттарына сәйкес жасасқалған.

Аудитор үш жылдан аспайтын уақытқа тағайындалады. Осы уақыт өткеннен кейінгі сабақтастық жоспары аудитор тарапынан дайындалып, Аудит жөніндегі комитет назарына орнына жаңа аудитор келгенге дейін бір жыл қалмай тұрып ұсынылуы керек.

«Эйр Астана» компаниясының 2017–2019 жж. ішкі аудитору «КПМГ Аудит» ЖШС тәуелсіз аудиторлық ұйымы болып табылады.

Этикалық нормалар

«Эйр Астана» әуекомпаниясының барлық қызметкерлері жыл сайынғы негізде міндетті түрде Іскерлік этика кодексін біліп-білмеуіне байланысты тестілеуден және онлайн-оқу бағдарламасынан өтеді. Компанияда Іскерлік этика кодексін HEART корпоративтік құндылықтарын бекіту мақсатында жаңарту мәселесі көтеріліп үлгерді. Жаңартылған Кодекс қызметкерлер күнделікті негізде тап болатын жағдаяттарда не істеу керектігі жөніндегі жалпы нұсқаулыққа айналады.

Мүдделер қайшылығын басқару

Мүдделер қайшылығы мәселелеріне қатысты Компания Жарғы, Корпоративтік басқару кодексі мен Іскерлік этика кодексін басшылыққа алады.

Компания директорлары жыл сайын мүдделер қайшылығының жоқ екендігі жөнінде хат ұсынады. Мүдделер қайшылығының ықтималдылығы жағдайында директорлар бұл жөнінде шұғыл түрде Директорлар кеңесі мен басшылықты хабардар етулері керек. 2017 жылы мүдделер қайшылығы тіркелген жоқ.

Комплаенс саласындағы саясат

2017 жылы Компания комплаенс саласындағы корпоративтік басқару жүйесін жетілдіру бағытындағы жұмысқа кірісті. Бекітілуі 2018 жылға жоспарланған келесі саясат жобалары жасақталды: жемқорлыққа қарсы саясат, мүдделер қайшылығына қатысты саясат және ықтимал ереже бұзушылықтар жөнінде хабардар ету саясаты. Қызметкерлерге арналған әрекеттегі хабарлама берудің ішкі арналарынан бөлек, Компания сондай-ақ жедел желі (телефон желісі, электронды пошта мен веб-сайт) жұмысын қамтамасыз етіп, басқару үшін анонимдік шарттарын сақтай отырып, тәуелсіз сыртқы оператор тартуды жоспарлауда.

¹ Ішкі аудиттің халықаралық кәсіби стандарттары

Жауапкершілікті сақтандыру

2011 жылдан бері «Эйр Астана» қызметтік міндеттерін орындау барысында Компанияның, оның директорларының және лауазымдық тұлғаларының заңсыз әрекетінің нәтижесінде үшінші тарапқа келген шығындарды өтеу бойынша шығындардың орнын толтыру жөніндегі әрекеттегі заңнамаға сәйкес Компания міндеттемелері, оның директорлары мен лауазымды тұлғаларына таралатын сақтандыру рәсімін іске асыруда. Сондай-ақ Компания, оның директорлары мен лауазымды тұлғаларына олардың өз қызметтік міндеттерін орындаумен байланысты берілген кез келген қуыным нәтижесінде орын алған шығындар өтеледі.

Жергілікті сақтандыру компаниясы тәуекелдің 5 % сақтап, 95 %-н қайта сақтандыру компаниясы холдингінің, рейтингі S&P «А» деңгейінен төмен болмайтын немесе өзге рейтинг агенттіктерінің бара-бар рейтингі деңгейіндегі беделді халықаралық нарықта қайта сақтандырады. Сақтандыру мерзімі – бір жыл.

Тәуекелдерді басқару

«Эйр Астана» тәуекелдерді басқаруды Компанияның корпоративтік басқару жүйесінің негізгі компоненті ретіндегі маңыздылығын мойындайды. Тәуекелдерді басқарудың мақсаты - Компания құны мен абыройына ықтимал теріс әсерін тигізуі мүмкін тәуекелдерді анықтап, оларды барынша азайту бойынша шара қолдану.

«Эйр Астана» әуекомпаниясының тәуекелдерді басқару саясаты Компанияға бірқатар артықшылық ұсынатын тәуекелдерді басқарудың корпоративтік жүйесіне (ТБКР) қолдау көрсетеді. Біріншіден, ТБКР Компанияға өз қызметін тиімді түрде іске асыруға мүмкіндік береді. Екіншіден, ол Компанияға тәуекелдің рұқсат етілетін деңгейін ұстап тұру үшін ресурстарды тиімді түрде үлестіруге септігін тигізеді. Үшіншіден, тәуекелдерді анықтап, бағалап, бақылап, басқаруға мүмкіндік беріп, ТБКР Компанияға инвестициялардан келетін кірістілік деңгейінің барынша жоғары болуын қамтамасыз етеді. ТБКР шеңберінде пайдаланылатын Компания

құжаттары тәуекелдерді басқарудың алдыңғы қатарлы практикаларына, нормативтік талаптар мен тәуекелдерді басқарудың танылған стандарттарына негізделген.

Тәуекелдерді басқарудың корпоративтік жүйесі – Директорлар кеңесі, жоғары басшылық пен Компанияның барлық қызметкерлерінің қатысуымен жүретін біртұтас үдеріс шеңберіндегі өзара байланысқан элементтер жиынтығы. ТБКР үдерісінің мақсаты екі түрлі сипатқа ие: ол, бір жағынан, Компания қызметіне әсер етуі мүмкін кез келген оқиғаларды анықтауға, екінші жағынан осындай оқиғалардың пайда болуына жауап ретінде акционерлер үшін рұқсат етілетін тәуекел деңгейін ұстап тұруға негізделеді.

Компанияның тәуекелдерді басқару жүйесінің құрылымы

